

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “นิสัยรักการอ่าน ทักษะคิด และความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านต่อผลการเรียน” ได้ผลดังนี้

5.1 สรุปลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

เพศ

เพศชาย ร้อยละ 50.2 และเพศหญิง ร้อยละ 49.8

ช่วงอายุ

ผู้ที่มีอายุ 8-12 ปี ร้อยละ 26.2 อายุ 13-17 ปี ร้อยละ 28.1 และอายุ 18-25 ปี ร้อยละ 45.6

การศึกษา

ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 26.8 ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 26.3 ระดับปวช. ปวส. อนุปริญญา ร้อยละ 14.6 และระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 25.4

ประมาณรายได้

ครอบครัวมีรายได้ต่อเดือน 15,001-25,000 บาท ร้อยละ 7.8 มีรายได้ 25,001-35,000 บาท ร้อยละ 19.3 มีรายได้ 35,001-45,000 บาท ร้อยละ 28.9 มีรายได้ 45,001-55,000 บาท ร้อยละ 21.4 และมีรายได้มากกว่า 55,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 22.6

อินเทอร์เน็ต

กลุ่มตัวอย่างใช้ อินเทอร์เน็ตร้อยละ 93.6 จำนวน 61 คนไม่ได้ใช้ร้อยละ 6.1 และที่ไม่ทราบ/ไม่ตอบ ร้อยละ 0.3

5.2 สรุปทัศนคติในการอ่านของเยาวชน

ภาพรวมของทัศนคติเกี่ยวกับการอ่านของเยาวชน เป็นดังนี้

การอ่านเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นทัศนคติที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ 3.34

นิสัยรักการอ่านมีความสำคัญ เป็นทัศนคติที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสองคือ 3.32

การอ่านมีส่วนต่อความสำเร็จในชีวิตคนเรา เป็นทัศนคติที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสามคือ 3.18

ตนเองมีส่วนกระตุ้นให้เพื่อนๆ รักการอ่าน เป็นทัศนคติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 2.44

5.3 สรุปพฤติกรรมการอ่านของเยาวชน

5.3.1 ปริมาณการอ่าน

(1) จำนวนครั้งในหนึ่งสัปดาห์

มากที่สุด	ร้อยละ 61.3	อ่านสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง
อันดับสอง	ร้อยละ 38.0	อ่านทุกวัน
อันดับสาม	ร้อยละ 0.6	อ่านสัปดาห์ละครั้ง
น้อยที่สุด	ร้อยละ 0.1	อ่านน้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง

(2) จำนวนชั่วโมงในหนึ่งสัปดาห์

มากที่สุด	ร้อยละ 74.7	อ่าน 2-5 ชั่วโมงในหนึ่งสัปดาห์
อันดับสอง	ร้อยละ 23.0	อ่าน 6 - 10 ชั่วโมง
อันดับสาม	ร้อยละ 1.4	อ่านเกิน 10 ชั่วโมง
น้อยที่สุด	ร้อยละ 0.9	อ่านน้อยกว่า 2 ชั่วโมงในหนึ่งสัปดาห์

5.3.2 ภาษาที่อ่าน

มากที่สุด	ร้อยละ 99.3	อ่านภาษาไทย
น้อยที่สุด	ร้อยละ 0.7	อ่านภาษาอังกฤษ

5.3.3 วัสดุที่อ่านและความสนใจอ่านของเยาวชน

(1) อ่านบ่อยมาก

มากที่สุด	ร้อยละ 58.2	หนังสือพิมพ์
อันดับสอง	ร้อยละ 46.3	นิตยสาร/วารสาร
อันดับสาม	ร้อยละ 12.4	คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต
น้อยที่สุด	ร้อยละ 0.4	อื่นๆ

(2) อ่านบ้าง

มากที่สุด	ร้อยละ 82.4	คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต
อันดับสอง	ร้อยละ 53.5	นิตยสาร/วารสาร
อันดับสาม	ร้อยละ 42.4	หนังสือเล่ม
น้อยที่สุด	ร้อยละ 41.8	หนังสือพิมพ์

(3) ไม่อ่าน

มากที่สุด	ร้อยละ 52.8	หนังสือเล่ม
อันดับสอง	ร้อยละ 24.5	อื่นๆ

อันดับสาม	ร้อยละ 5.1	คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต
น้อยที่สุด	ร้อยละ 0.2	นิตยสาร/วารสาร
5.3.4 แหล่งที่เยาวชนใช้อ่าน		
(1) ใช้อ่านบ่อยครั้ง		
มากที่สุด	ร้อยละ 91.3	บ้านของตนเอง
อันดับสอง	ร้อยละ 48.1	ห้องสมุด
อันดับสาม	ร้อยละ 41.5	โรงเรียน (ยกเว้นห้องสมุด)
น้อยที่สุด	ร้อยละ 0.4	สถานที่สาธารณะอื่น ๆ
(2) ใช้อ่านบางครั้ง		
มากที่สุด	ร้อยละ 99.1	สถานที่สาธารณะอื่น ๆ
อันดับสอง	ร้อยละ 81.8	คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต
อันดับสาม	ร้อยละ 79.9	บ้านของคนอื่น
น้อยที่สุด	ร้อยละ 8.3	บ้านของตนเอง
(3) ไม่ได้ใช้อ่าน		
มากที่สุด	ร้อยละ 12.1	บ้านของคนอื่น
อันดับสอง	ร้อยละ 10.7	ห้องสมุด
อันดับสาม	ร้อยละ 5.6	คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต
น้อยที่สุด	ร้อยละ 0.1	บ้านของตนเอง
5.3.5 ประเมินความสามารถในการอ่านของเยาวชน		
(1) ความสามารถในการอ่านจับใจความ		
มากที่สุด	ร้อยละ 52.0	ระดับปานกลาง
อันดับสอง	ร้อยละ 28.8	ระดับดี
อันดับสาม	ร้อยละ 16.9	ระดับไม่ดี
น้อยที่สุด	ร้อยละ 2.3	ระดับดีมาก
เยาวชนไทยมีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับปานกลางคือร้อยละ 52.0		
ค่าเฉลี่ยคือ 2.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72		
(2) ระดับความเร็วในการอ่าน		
มากที่สุด	ร้อยละ 52.0	ระดับปานกลาง
อันดับสอง	ร้อยละ 34.6	ระดับดี
น้อยที่สุด	ร้อยละ 13.4	ระดับดีมาก

เยาวชนไทยมีความสามารถในการอ่านในเรื่องระดับความเร็วในการอ่าน อยู่ในระดับปานกลางคือร้อยละ 52.0 ค่าเฉลี่ยคือ 2.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71

5.3.6 ระดับผลการเรียน

(1) ระดับคะแนนวิชาภาษาไทย

มากที่สุด	ร้อยละ 31.4	ระดับ 2.00-2.49
อันดับสอง	ร้อยละ 28.8	ระดับ 2.50-2.99
อันดับสาม	ร้อยละ 27.4	ระดับ 3.00-3.49
น้อยที่สุด	ร้อยละ 0.3	ระดับ 1.00-1.49

(2) ระดับคะแนนวิชาภาษาอังกฤษ

มากที่สุด	ร้อยละ 28.8	ระดับ 2.50-2.99
อันดับสอง	ร้อยละ 22.	ระดับ 2.00-2.49
อันดับสาม	ร้อยละ 20.9	ระดับ 3.00-3.49
น้อยที่สุด	ร้อยละ 0.4	ระดับ 1.00-1.49

(3) ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

มากที่สุด	ร้อยละ 28.4	ระดับ 3.00-3.49
อันดับสอง	ร้อยละ 24.5	ระดับ 2.00-2.49
อันดับสาม	ร้อยละ 22.1	ระดับ 2.55-2.99
น้อยที่สุด	ร้อยละ 0.3	ระดับ 1.00-1.49

5.4 สรุปการทดสอบสมมติฐาน

5.4.1 คุณลักษณะทางประชากรกับพฤติกรรมการอ่าน

เพศที่แตกต่างกันของเยาวชนไม่ส่งผลต่อจำนวนชั่วโมงที่อ่านในหนึ่งสัปดาห์ แต่รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาและช่วงอายุของเยาวชนที่แตกต่างกันอาจส่งผลต่อจำนวนชั่วโมงที่อ่านหนังสือในหนึ่งสัปดาห์

5.4.2 คุณลักษณะทางประชากรกับความสามารถในการจับใจความ

จากการทดสอบทางสถิติพบว่า เพศของเยาวชน รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษา ช่วงอายุของเยาวชนที่แตกต่างกันส่งผลต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของเยาวชน

5.4.3 ความสามารถในการอ่านจับใจความกับผลการเรียน

เยาวชนไทยที่มีความสามารถในการอ่านจับใจความแตกต่างกันจะมีระดับผลการเรียนวิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษและระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน

5.5 อภิปรายผล

ผลการศึกษาคั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 61.3 ใช้เวลาอ่านสัปดาห์ละ 2-3 ครั้งและร้อยละ 74.7 ใช้เวลาอ่านประมาณ 2-5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ การศึกษาประเภทวัสดุและความสนใจอ่านของเยาวชน วัสดุที่เยาวชนสนใจอ่านบ่อยมากคือหนังสือพิมพ์ร้อยละ 58.2 รองลงมานิตยสาร/วารสารร้อยละ 46.3 อ่านบ้างจากคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตร้อยละ 82.4 แหล่งที่เยาวชนใช้อ่านบ่อยครั้งคือ มากที่สุดคือบ้านของตนเองร้อยละ 91.3 รองลงมาคือห้องสมุดร้อยละ 48.1 อ่านที่สถานที่สาธารณะอื่น ๆ บ้างบางครั้งร้อยละ 99.1

ผลการทดสอบทางสถิติ เพศ รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษา ช่วงอายุ ความสามารถในการอ่านและผลการเรียนมีความเกี่ยวข้องกัน เยาวชนไทยที่มีความสามารถในการอ่านจับใจความแตกต่างกันจะมีระดับผลการเรียนวิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษและคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน เยาวชนร้อยละ 52.0 ประเมินความสามารถของตนเองในการอ่านจับใจความและความเร็วในการอ่านระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาพร้อมกับผลการเรียนวิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษและคะแนนเฉลี่ยสะสมพบว่า ระดับคะแนนภาษาไทยอยู่ที่ 2.00-2.49 มากที่สุดคือร้อยละ 31.4 ระดับคะแนนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ที่ 2.50-2.99 มากที่สุดคือร้อยละ 28.8 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ที่ 3.00-3.49 มากที่สุดคือร้อยละ 28.4

ข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ภาพรวมของความสามารถในการอ่านและระดับผลการเรียนจากการศึกษาคั้งนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการประเมินผลทางการศึกษานักเรียนไทย ตามโครงการ PISA (Program for International Student Assessment) ระยะที่ 1 ปี 2544-2546 ด้านการอ่าน โดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ที่สรุปว่า ระดับการอ่านของเด็กไทยจากห้าระดับเด็กไทยจะอยู่ที่ระดับสอง เด็กสามารถอ่านได้แต่ไม่สามารถใช้การอ่านเพื่อการเรียนรู้ได้ถ้าเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด ด้านสาระ ดีความ วิเคราะห์ของเด็กไทย ต่ำกว่าประเทศที่รับการประเมินอย่างเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ฮองกง ในเรื่องของเพศกับการอ่านผู้หญิงมีทักษะสูงกว่าชายทุกด้าน

ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการอ่านของเยาวชน การศึกษาพบว่าในภาพรวมเยาวชนมีทัศนคติทางบวกต่อการอ่าน คือคิดว่าการอ่านเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นิยัรักการอ่านมีความสำคัญ และคิดว่าการอ่านมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิตของเรา ทัศนคติในทางบวกเหล่านี้สามารถนำไปสู่นิยัรักการอ่านที่ถาวรได้ถ้ามีการส่งเสริมจากบุคคล จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อการอ่าน ดังนั้นเรื่องสภาพแวดล้อมทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนเป็นสิ่งที่ควรนำพิจารณา ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อนิยัรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของถาวร บุญผางศรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.

2546 ได้สรุปว่าสิ่งที่มีผลต่อนิสัยรักการอ่านคือการส่งเสริมการอ่านของผู้ปกครอง การส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียน การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด กวดขันของผู้ปกครอง

บ้าน ห้องสมุดและโรงเรียนเป็นสถานที่ที่สำคัญในการอ่านสำหรับเยาวชน หากสถานที่ดังกล่าวมีบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการอ่านก็จะเป็นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในส่วนของห้องสมุดจัดเป็นแหล่งบริการสาธารณะแห่งการอ่านและเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญมากของเยาวชน จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ผลการสำรวจนักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษากล่าวว่าอุปสรรคในการใช้ห้องสมุดคือการเปิดบริการในเวลาที่จำกัดและไม่มีหนังสือที่ต้องการ ครูบรรณารักษ์แสดงความคิดเห็นว่าปัญหาจากชั่วโมงการสอนของครูที่มีมากไม่สามารถดำเนินงานห้องสมุดได้เต็มที่ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือและปรับปรุงห้องสมุด

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า เยาวชนมีกิจกรรมอื่น ๆ อีกมากมายที่ไม่ใช่การอ่าน เช่น ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ เล่นอินเทอร์เน็ต คุยโทรศัพท์ ชมภาพยนตร์ ใช้เวลาพักผ่อนกับเพื่อน ๆ หรือครอบครัว สอดคล้องกับแนวคิดของแมคควอล (McQuail, 2000) ที่กล่าวว่า การเปิดรับสารของผู้รับสารจะมีปัจจัยบางประการเข้ามาเกี่ยวข้องคือ รสนิยม ความชอบ พื้นฐานทางสังคม ลักษณะนิสัยส่วนตัว ความสะดวก เป็นต้น นอกจากนั้นจากการสำรวจพฤติกรรมการอ่านหนังสือของประชากร ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2548 พบว่าผู้ที่อ่านหนังสือออกแต่ไม่อ่านส่วนใหญ่ร้อยละ 48.4 ให้เหตุผลว่าไม่อ่านเพราะชอบดูโทรทัศน์ ร้อยละ 36 ให้เหตุผลว่าไม่อ่านเพราะไม่มีเวลาอ่าน เช่นเดียวกับการสำรวจพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน พ.ศ. 2544 เรื่องการศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน ของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า เด็กระดับประถมศึกษาให้เหตุผลเรื่องอุปสรรคในการอ่านว่า ต้องช่วยทำงานบ้าน มีการบ้านมากและหาหนังสือที่ถูกต้องอ่านไม่ได้ ส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้เหตุผลว่ามีการบ้านมาก ต้องช่วยทำงานบ้านและอ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ รวมทั้งผลการสำรวจพฤติกรรมการอ่านหนังสือของเยาวชนระหว่างอายุ 12-23 ปีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดหัวเมืองใหญ่ ใน 4 ภูมิภาค ของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ปี พ.ศ. 2549 เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 65.5 ระบุว่าชอบดูโทรทัศน์ วิธีดีมากกว่าการอ่าน เปรียบเทียบการฟังวิทยุกับการอ่าน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45 ตอบว่าฟังวิทยุมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบการคุยโทรศัพท์กับการอ่าน ร้อยละ 43.3 คุยโทรศัพท์มากกว่า ดังนั้น หากเยาวชนมีกิจกรรมอื่น ๆ อีกมากมายที่ไม่ใช่การอ่าน ถ้ากิจกรรมเหล่านั้นมีปริมาณมากและจัดแบ่งเวลาไม่เหมาะสม อาจเป็นเหตุให้เยาวชนอ่านน้อยลง

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการรับสารที่เป็นทางเลือกของเยาวชน ข้อดีคือ สะดวก รวดเร็ว มีข้อมูลที่หลากหลาย ผลการศึกษาครั้งนี้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของเยาวชนพบว่า เยาวชนใช้คอมพิวเตอร์ถึงร้อยละ 93.6 และเยาวชนร้อยละ 82.4 ให้ความสนใจอ่านข้อมูลต่าง ๆ จากคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ดังนั้นหากผู้ปกครอง ครู หรือเพื่อนสามารถแนะนำเนื้อหา ข้อมูลจากเว็บไซต์ ตลอดจนแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ดี มีคุณค่าเหมาะสมกับวัยและไม่เป็นพิษเป็นภัย ก็จะช่วยสร้างทางเลือกในการอ่านและพัฒนาไปสู่นิสัยรักการอ่านได้

ผลการสำรวจพบข้อมูลที่น่าสนใจคือวัสดุหรือสื่อที่เยาวชนอ่านและสนใจอ่านมากที่สุดมีสองอันดับ อันดับหนึ่งได้แก่หนังสือพิมพ์ และอันดับสองได้แก่ นิตยสาร/วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์สองประเภทนี้สามารถช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่านได้ในวงกว้างโดยผู้ผลิตให้ความสำคัญเพิ่มพื้นที่เพื่อตีพิมพ์เรื่องราวที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนมากขึ้น หรือคัดกรองเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชนก่อนนำเสนอ สนับสนุนให้มีการผลิตและจำหน่ายสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับเยาวชนที่อ่านง่าย ราคาไม่สูง จะช่วยให้เยาวชนเข้าถึงข้อมูลและรักการอ่านมากขึ้น

5.6 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.6.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่ตรงกับความต้องการของเด็กและเยาวชน

5.6.2 ควรมีการศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพเกี่ยวกับเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

5.6.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่จัดทำขึ้นและประสบความสำเร็จเพื่อขยายผลการส่งเสริมการรักการอ่านให้กว้างขวางขึ้น